

El Baix Penadès

Setmanari autonomista

SURT ELS DISSAPTES

Preus de subscripció

VENDRELL, trimestre.	1 ^a Ptas.
FORA, id.	1 ^a 25 »
EXTRANGER, id.	2 ^a »
Número corrent, 10 cèntims. Atrassat, 20 ^a id.	

Redacció y Administració

Plaza Pi Margall, número 2.

Anuncis, reclams y remittits, á preus convencionals

No s'admeten escrits sense firma

NO'S TORNAN ELS ORIGINALS

F. Ribas Cisco Rabosa

RECADER

Pren encàrrechs de tota mena del Vendrell á Barcelona, y de Barcelona al Vendrell.

Se reben els encàrrechs:

Al Vendrell: carrer de St. Sebastiá (Muralla), 1.

A Barcelona: Rambla de las Flors, 15, porteria; abont hi trobaran cada dia **ous frescos**.

Joan Martorell

NOU RECADER DE VENDRELL A BARCELONA

SE REBEN ENCARRECHS:

A Barcelona, á la Rambla de las Flors, número 11, cistelleria; y al carrer Ample, número 6, es-toreria.

A Sans, Carretera Real, núm. 25, cotilleria; y al carrer de Riego, núm. 42, cotilleria.

VENDRELL carrer Alt, 15, cantonada al de Garrofas

Els encàrrechs per Sans
seran repartits tots al mitj dia.

Pera llogar

Botiguetas als voltants de la Plasa Mercat.

Informará son propietari Pau Güell y Serra.

PRESTAMS

Hi ha pera prestar á primera hipoteca, de **5000 a 50000** pessetas.

Informará l'advocat d'aquesta vila D. Francisco Vidal y Socías, carrer de Sant Sebastiá, 16, primer.

GARROFA DEL PAIS

N'hi ha una grossa partida pera vendre, quinas existencias's detallarán á 7:50 Ptas. quintá catalá.

Per los ajustos dirigirse á Joseph Vives Farrerons, cafeté ambulant, carrer de Santa Agna, números 18 y 20.

Música pera piano

Métodos, Sardanas, Pessas d'òpera y sarsuela, Ballables y tota mena de composicions musicals, tant de composi-tors catalans com castellans y extrangers; la serveixen

Ramón Germans y Nebot, impressors

Estiva usada

Se venen barrils usats de 8 cuartans, de mitja carga, de carga y de dugas cargas; en bon estat y á preu módich.—Donarán rahó en aquesta vila, carrer de Mar, número 59. á cal Titus.

Els restes den ROGER de LLURIA (*)

Sapigut es que les despulls d'aquell gran almirall foren soterrades en una fossa oberta als peus del panteó de son rei Pere'l Gran, en el Monestir de Santes Creus, coberta ab una senzilla llosa de marbre blanc, de quina inscripció n'ha desaparegut violentment, a pic d'escarpa, la segona ratlla, que segons l'entés arqueòlec senyor Hernandez Sanahuja devia contenir precisament el nom den Roger, quina mutilació degué efectuar-se durant la guerra de successió, puix segons conta en Villanueva, que visitá aquell monestir abans de la guerra de l'independencia, faltava ja llavors dita ratlla.

Avui la llosa està trencada precisament per la part esborrada, y se compren, puix havent-se rebaixat el marbre a l'esborrar la ratlla d'inscripció, la pedra quedá més débil en aquell lloc.

Quán y cóm s'efectuá dita fractura? Persona digna de crèdit, ens contá la següent interessantíssima versió, recullida de boca del P. Miquel Mestre, ex religiós del Monestir que després de la primera guerra civil fou rector de Santes Creus.

El dia que'l monestir fou assaltat per primera vegada en l'any 1835, y els assaltants el regiraven per tots indrets en busca de tresors, veient que'ls cops de mall eren impotents pera rompre'l preciós sarcòfago de pòrfil que guarda la mómia del gran rei en Pere, se proposaren enderrocar el temple que'l cobreix, comensant per fer caure les afligranades agulles en que acaba, mes una d'aquestes, a l'esser enderrocada, caigué sobre la llosa de la tomba den Roger, ab tant mala sort, que la trencá en dos trossos ensorrant-la. Sembla que l'urna que tancava'ls restes de l'almirall, era de cristall, quan menys la part superior de la mateixa,—segons demostrarem més endavant—y trencant-se, el soroll dels vidres atragué a les turbes, deixant en pau al rei en Pere, creguts de que dit soroll era produït per algun tresor allí amagat, y veient-se enganyats destrossaren l'urna per complet. De manera que'l nostre almirall, que havia sigut sempre'l bras dret d'aquell gran rei, per una rara casualitat, fins després de mort, evitá que se li profanessin les despulls en perjudici de les seves propietats.

Passaren aquells jorns de prova y de dol pels aimants de les glories catalanes, pocs llavors per desgracia; algunes caritatives persones restanyeren en lo possible'ls grans destrossos y amplex ferides causades al grandió monument: se tapá bé o malament la fossa del gran almirall y així quedá fins als voltants de l'any 1878, a partir del qual tingueren lloc els fets que anem a relatar, tal com ens els conta en Marian Escoté, pagés de Santes Creus, d'uns seixanta anys d'edat, a qui cedim la paraula:

(*) Cridem l'atenció dels aimants de la historia patria y dels aficionats a estudis arqueològics, sobre aquest treball, quines quartilles trobarem entre'ls papers y documents històrics que al morir deixá nostre inolvidable amic en Jaume Ramon y Vidales, cronista de nostra vila, que, segons dates que's troben al revers d'algunes de les quartilles, fa suposar fou escrit a l'any 1891.—N. de la R.

«En aquell temps (1878), era rector de Santes Creus mossén Jordi Llobet, ab qui jo'm relacionava molt, li conreuava l'hort, l'ajudava en quelcom de la iglesia junt ab un fill meu que li feia d'escolá, y moltes vegades me convidava a taula.

«Un dia, al sortir a missa una partera, aquesta tingué un gran espant, puix de prompte li faltá terra sota'ls peus y s'enfonzá, essent casi miraculós que no prengué mal. Era que precisament seia sobre la sepultura den Roger de Lluria, qual nom jo llavors ignorava, y falsejant la llosa, s'ensorrá la part superior de la mateixa

«El senyor Rector me maná després taparho de la millor manera possible, y així vaig ferho ajudat del meu fill y d'un altre noi que vivia llavors a Santes Creus, y que avui es ja tot un senyor metje.

«Més abans de posarnos en feina, esperonats per la curiositat, volguérem saber qué hi havia dins de la sepultura, y baixanthi, vegí un esquelet desfet, mitg cobert de runa, que tenia'l cap a la banda del presbiteri y espargits per allí molts trossos de vidre, o millor dit, cristall molt doble, dels quals un tenia de gran més d'un pam en quadro, lleugerament encorvat; alguns eren daurats, y jo'n vaig recullir uns quants junt ab uns capets d'àngel, molt ben fets, també de cristall, per jugarhi la canalla de casa. Vaig agafar el crani, que era sencer y ab tota la dentadura, y el noi de referencia'm digué:

—Jo he sentit dir que les dents y caixals d'aquesta mena de morts tenen molt de mérit y's posen en anells, com n'he vist trets de Poblet,—y acabá per arrancar y endursen la dentadura pera ferne anells, durant quina operació els ossos se desconjuntaren, tornantlos després dintre la sepultura.

«Perque la llosa no tornés a esfondrar-se, vaig anar al celler, y serrant dos caps de doga de roure molt fort d'una bota desfeta que allí hi havia, els vaig col·locar a manera de graella pera que continguessin la llosa, quina, després de colocada sobre dits perns, la clavàrem ab guix resseguint totes les juntes, y anant a la rectoria pera donar compte a mossén Jordi de mon comés, li vaig dir:

—Senyor Rector, en aquella sepultura deu haverhi enterrat un personatge molt principal, puix la caixa se compren que era tota de cristall y devia valdre molt,—ensenyantli al mateix temps les despulls que jo portava.»

Com a comprovant de lo exposat, devem afegir que'l senyor Hernandez Sanahuja, en una nota a sa monografia «El Monasterio de Santes Creus», diu que quan pera suplir la falta de l'enllosat s'enrajolá la iglesia, se tingué que descobrir la fossa den Roger de Lluria, y allavors va veure encara existents els ossos del celebre almirall de Sicilia y d'Aragó, y sobre tot un crani que estava complet.

Morí mossén Jordi Llobet y aná de regent a la rectoria de Santes Creus el reverent Joaquim Magrané, durant qual regencia, segons manifestació feta algunes vegades pel mateix, visitá'l Monestir un senyor molt ben tractat, de fines maneres y de molt bona apariencia, qui digué esser marino, y que havia fet expressament el viatge desde Andalusia pera veure

la tomba den Roger de Llúria, a qui tenia en molta estima; y després d'una detinguda inspecció de la sepultura, declarà que la mateixa era apòcrifa y que mai havia contingut el cadavre de l'almirall, per quant, aquest, havia sigut enterrat a Cadiz.

Contà també'l reverent senyor Magrané, que haventse esfondrat altra vegada'l tros més petit de la llosa en qüestió, regonegné detingutament la sepultura per medi d'una candela al cap d'una canya, y que dintre de la mateixa no hi havia res.

A l'any 1887, don Simeó Aravalos, Inspector general de Monuments, visità'l Monestir en companyia d'un senyor, català per més senyes, y quin nom, que se'ns digué, no recordem, empleiat en una dependència de les oficines provincials de Tarragona, y parlant sobre la mateixa tomba, assegurà a l'Inspector que ell (l'empleiat) la havia vista oberta y que estava enterament buida, y volentho més asseverar, se dirigí a un mestre de cases que'ls acompanyava, y li digué:—Veritat, Fulano?—y aquest digué en veu baixa al conserge del Monestir, que ab ell estava:—Quins papers ens toca fer, devegades!—

No falten males llengües que dinen haver vist a dit empleiat a Santes Creus, dues o tres vegades de nit, furtivament, y com si s'amagués de que'l vegessin. Tal volta aquest concepte es inexacte y fou una mala intel·ligència de la persona que tingué la sort o la desgracia de véure'l.

Durant aquest període, la Junta de Tarragona que te al seu càrrec la conservació dels monuments de la província, encarregà al zelós conserge del Monestir, que recullís quants dats pogués arregar en la comarca referents a la sepultura den Roger de Llúria y posés al corrent a dita Junta de tot quant sobre aquest assumpte passés o se digués, y tenint aquell per dues o tres vegades fundades sospites, puix la clau de l'iglesia no obra en son poder situó en el del rector, que de nit pogués haver estat oberta la sepultura per semblarli fresques les clapes y les junctures de guix al voltant de la llosa, ho posà en coneixement de dita Junta.

Alarmats els dignes individus que la componen al saber quelcom de lo que havem manifestat, y per les veus cada dia més insistents de que la tomba den Roger de Llúria era buida, determinaren regoneixer-la previ consell de l'Academia de la Historia que fou favorable, y a dit efecte se constituí al Monestir una comissió de la Junta, el dia 4 de setembre de 1889, composta del senyor Marqués de Montoliu y de l'arquitecte don Ramon Salas, acompanyats del que aquest treball suscriu, com a notari de la vila de Vendrell, pera aixecar, com s'aixeca, acta de l'obertura y del regoneixement. Estant a l'iglesia pera dur a cap son comés, s'hi agregà'l procurador de Tarragona don Francisco Salvany, don Vicens Serramallera, mestre de Santes Creus, el dalt anomenat Ramon Escoté y el reverent mossén Magrané, que fou cridat a dit efecte, y jurà y perjurà, com tantes altres vegades, que la sepultura era buida y per lo tant inútil la obertura, suplicant repetides vegades al senyor Marqués de Montoliu que no la portés a cap perque no donaria resultats, com ja en diferents ocasions ho havia manifestat, notantli tots els presents cert empenyo en que'l regoneixement no s'efectués; mentre en Marian Escoté afirmava tot lo contrari; y assegurava que allí sota ell hi havia vist y tocat el cadavre del gran almirall. Decidit el senyor Marqués a portar a cap la obertura com estava acordat, en presència de totes les referides persones, ab una escarpa'l Marian Escoté, de orde d'aquell, desclavà la part superior, o sigui'l tros més petit de la llosa, treient bastanta ruina y pedres de sota la mateixa, ab les que, y no ab les dogues que l'Escoté hi havia posat en altre temps, descansava aquella, y quedant una obertura suficient per ficarse a dintre, ho efectua en Marian, treientne primer bastants trossos de cristall que la major part semblava haver format part d'una cresteria gòtica, alguns d'ells daurats, y una tanca de metall, sens dubte de l'urna o caixa, de quals objectes se'n feu càrrec la Comissió pera depositarlos al Museu arqueològic de Tarragona, y a més; diferents ossos, entre ells un fémur, algunes costelles y les barres; més com el senyor Marqués de Montoliu declarés que l'objecte de la Comissió era tant sols cerciorarse de que la sepultura no era buida, com de veu pública's deia, y com per altra part considerà, fins a cert punt, esser una profanació remenar aquelles despulles, ordenà deixarho tot en el ser y estat en que's trobava, tapiantho de nou y pro-

visionalment, si bé d'una manera segura, com se feu immediatament per un mestre de cases, fins y a tant que la Comissió de Monuments deliberés lo més convenient; acordant alguns mesos després que les despulles den Roger de Llúria fossin recollides y acondicionades, junt ab lo que quedava de l'ataut, en una caixa de zenc, y que aquesta's deixés dintre de la mateixa sepultura després de ben netejada.

Pera portar a efecte aquest acord, tornà a Santes Creus l'esmentat senyor Marqués de Montoliu, acompanyat d'un senyor metge, a l'objecte de classificar els ossos que's recullissin; sofrint els delegats una dolorosa decepció, puix al dessembrassar la fossa, se trobaren ab diferents cranis y ossos repetits que acusaven la presència de despulles de diversitat de cadavres.

El pagés Marian Escoté encara avui està més ferm que mai que quan a l'any 1878 va regoneixer la tomba no hi havia més que les despulles d'un sol cadavre, y pregunta, que s'han fet d'aquelles dogues de consistent roure que ell hi colocà pera impedir nous enfondraments? afegeix que mossen Magrané va dirli que hi hagué una altra enfondrada y que per taparla hi tirà la ruina resultant d'una porta que havia fet destapiar, y manifesta a tothom qui vol sentirlo, que'l propi mossén Magrané tractava un dia de ferli firmar una declaració, que no sab lo que deia perque no li volgué deixar llegir, per qual motiu s'hi negà, y referent a l'assumpte que ha motivat aquest article

Tenim un especial gust en manifestar ab la major bona fe, que ab la publicació d'aquestes noves, lluny de voler ofendre ni inculpar a persona alguna, no'ns ha guiat altre móvil que historiar els fets ocorreguts en tant important assumpte que creiem han d'interessar fonament al lector que hagi tingut la paciència de llegirnos, y que si no s'han fet més aviat del domini públic, quan menys són coneguts de moltes persones de la comarca de Santes Creus; y sobre'ls quals, segons tenim entés, la Comissió de Monuments de la província de Tarragona, va obrir una informació pera posar en clar tot quant havem manifestat, ab el móvil de poder identificar les despulles d'una de les més capdals figures de la nacionalitat catalana-aragonesa.

† JAUME RAMON

Al vol

Continuant lo que déiem en la passada crònica, s'ha de tenir en compte la trascendencia del pas que va a donar-se, y, al mateix temps, el gros interès que posarà el poder central en que fracassi la expansió solidària. A'n ell li és d'alta conveniència el que Espanya continuï siguent un país sense voluntat política, sense consciència dels seus drets de ciutadania, sense intervenció en la cosa pública. D'aquesta manera li resulta molt més fàcil y planera la tasca de governar. Fa lo mateix que'ls mals majordoms de grans patrimonis, que procuran distreure al amo y desitjan que estigui ben allunyat de les minucies de la llur administració, pera, d'aquesta manera, fer en tot llur endiablada voluntat. Aquell, donchs, posarà en joc totes les mauganxes de les lleis y totes les influències de les autoritats provincianes y locals ab llurs subordinats pera contrarrestar els desitjos de emancipació que senten els qui no volen conformarse a esser governats com si fossin un poble menor d'edat, sense intervenció directa en la administració propia ni tenir en compte les seves necessitats.

Per altra part el caciquisme, que aquí a Catalunya encare vol plantar cara en alguns districtes per més que sab ja va de vensuda, en les altres regions es potent y hi viu ab més fortaleza cada dia; ell va del poble a la vila, d'aquesta a la ciutat pera pujar a la capital, ab la mateixa força ab que baixa de la capital al poble pera fer sentir el pes de la seva omnipotencia. Aquelles pobres comarques sufriran tota la càrrega de aquest poder més temible que'l mateix govern, car ell es irresponsable y està organitzat de tal manera, gosant de tanta immunitat, que pot val-

drers de totes les males arts, ajudantse de la força pública y comprant les consciències com el més indigne traficant de carn humana. Si a Catalunya encare cueteja, malgrat el temps qu'han passat combatentlo catalanistes, republicans y carlistes, qué no intentarà y lograrà en aquelles terres en que mana y disposa com a senyor feudal?

Solidaritat catalana al sortirse del seu cercle natural d'acció, se trobarà indefectiblement mancada d'aquell ambient propici qu'és el qui dona vida y vigorisa els sers en la naturalesa. Allà li serà advers l'ambient; perque'ls mateixos que avuy volen redressarse enfront del centralisme no ho fan perque sentin fondo l'amor a la autonomia de la seva terra; els mou més l'afany de destruir lo existent que'l desitj de reconstruir una patria nova; treballan pera una negació, els falta, avuy, la fè que nosaltres sentim per una afirmació en el pervindre.

El centralisme hi oposarà els seus elements més valiosos; en ells hi haurà la gamma de tots els pensars; desde els blancs qui estan més amunt que'l govern fins als rojos enganya-pobres, no hi faltará ningú pera ferli la traveta: la conservaduria ab llurs promeses y enganyifes, els liberals ab llurs perfidies, els pseudo-revolucionaris abondantli els seus inconcients.

Entenem, per lo tant, que Catalunya no ha de sortir d'aquí per anar a fer la Solidaritat espanyola; aquesta, en les actuals circumstancies, la creiem poc menys que impossible conegut l'estat d'opinió del reste d'Espanya. Avants que la solidaritat de tots s'ha de procurar portar a les regions el coneixement de les idees autonòmiques; se les hi ha de inocular el sentiment de patria natural que tenen avuy anorreat; se les ha de desensopir d'aquesta modorra en que vegetan, pera ferne pobles lliures del servilisme als cacs que avuy els agarroten y els enervan; en una paraula: s'ha d'anarles a sacsejar pera ferles despertar a la nova vida de llibertat y justicia.

A nosaltres ens agrada, ja ho portem dit, la expansió de Solidaritat; mes ha d'esser sense comprometre pera res la acció que porta Catalunya. Aixís ho entenem, y aixís lealment ho esposem, sense esperar a que ho diguin altres persones qui tenen mes autoritat y tenen més valer llurs opinions.

Si fracassava aquest moviment, ab quin gust ho veurien els Mauras y els Morets. Fins tentats estem de creure que'n Melquiades ho espera pera aixecar bandera nova en mitj de la vella política y la nova orientació.

De totes maneres, no ho temem que poguessin arrastrar a Catalunya en la caiguda; aquí estan ben desllindats tots els drets y totes les reivindicacions; fa molt temps que hi venim bregant pera la nostra llibertat; estem confiats.

Catalunya és forta; y junts, si volen seguirnos, ó sols, si'ns deixen, continuarà essent l'assot del centralisme. Catalunya, com a nou Messias, ha d'anar tant sols a les nacions d'Iberia, fredes y ertes, a cridar ab accents de convicció: «Aixecat, Llatzer, aixecat y camina; jo't serviré de guia en la teva resurrecció.»

FRIS.

Ajuntament

Sessió del dia 12 del corrent. Presidencia de D. Pau Socías.

Llegida l'acta de la anterior, fou aprovada.

Se concedeix permís a don Joseph Figueras Batlle, previ pago dels drets corresponents, pera tirar aigües brutes de la casa número 13 del carrer del Dr. Robert a la claveguera del carrer del Nord.

De conformitat ab lo que proposà la Junta de Sanitat s'acorda aplassar la matansa de tocinos fins el

dia primer d'Octubre y requerir á don Ramon Carreras pera que dintre 'l terme de 15 dias fassi despareixer un depòsit de basura de la casa número 24 del carrer de Mar.

S'acorda designar al regidor D. Joseph Vidal pera que, d'acort ab els regants y amos dels molins aforin quatre vegadas cada any las aigües del rech y las de beure.

Pera cubrir la vacant que va quedar ab la mort del regidor Sr. Escalasans en la Comissió de Foment, se designa á D. Joseph Ramon.

Y no haventhi més assumptos de que tractar se aixecà la sessió.

CRONICA

La campanya de insidiosas difamacions que *La Comarca* ha vingut fent contra 'ls regidors del Ajuntament passat y els que composan l' actual, per sa gestió administrativa en el municipi, havia arribat á tal extrém que ha acabat la paciència y la mansuetut de las dignas personas que han sigut objecte d' injurias en las planas d' aquell periódich.

Aixó de que 's digués que hi havia regidors que havian malversat els cabals del Comú y regidors qu' eren indignes de representar el poble y altres infames injurias, no podia pas deixarse passar, y els dos escriptors que redactan l' esmentat periódich han sigut portats als Tribunals, demandats d' injuria, quins no duptem que farán justicia.

El dilema está plantejat: si hi ha hagut malversació, que sian condemnats y portats á la picota els malversadors; pero si aquets resultan indemnes de culpa, si 's prova que la seva gestió administrativa ha sigut honrada com creu tothom, escepte els dos demandats y la mitja dotzena de despitats que de trascortina han vingut atiant la insidiosa campanya, llavors, que sian condemnats, sens contemplació, els difamadors.

Déu haverhi una condemna: ó aquells, ó aquests. Nosaltres tenim la ferma convicció de que la gestió administrativa dels homes que composavan l' Ajuntament passat, y els que composan l' actual, ha sigut acrisolada. ¡Ay d' ells que no hagués sigut aixís! Ja s'hauria cuidat el moribond caciquisme d'enredarlos en las espessas mallas de la xarxa gubernativa; pero sabian que per aquest camí no anirían enllòch, car els constava qu' en la Delegació d' Hisenda de Tarragona se senyalava l' administració municipal de Vendrell com á model als demés pobles de la provincia, y las febles dentetas caciquils haurian rosegat en va el trempat acer de la gestió administrativa del Ajuntament de nostra vila.

Y per aixó van atiar als dos desgraciats malmotadors de la llengua castellana de *La Comarca*, per allò de «calumnia, que algo queda».

Y prou, que á qui toca parlar ara es als Tribunals de justicia.

EL BAIX PENADÉS, que compta en sa redacció ab dos dels malversadors, creu prestar un senyalat servey á *La Comarca* lliurantla de tot tracte periódich ab un periódich en quina redacció hi ha gent indigne d' alternar ab els dos honorables, acrisolats é integerrims redactors d' ella.

Nostra comarca se troba enfeynada en las operacions de la verema. A mesura que aquestas se van realisant va veyentse que la cullita es mes grossa de lo que 's presumia. Respecte a sa riquesa en sucre, es molt inferior á la que ordinariament tenian els nostres mosts.

La nit del diumenge passat en el celler conegut per can Ximet, mentres en ell hi havia uns quants joves veremadors que feyan beguda, entraren quatre ó cinch subjectes, sens dupte vinguts d' alguna kabila del Marroch, que per cert no parlavan nostra llengua, y sense, segons se diu, mediar disputa, un de dits valents kabilenys se va treure una pistola y engegá un tret contra un dels joves veremadors, ferintlo per sort lleument al bras; fugint tot seguit els agressors.

Posat el fet en coneixement de la guardia civil, aquesta trobá en las voltas de la plassa de Pí y Margall, barrejats entre molts altres veremadors que allí dormían, als agressors, als qui catxeraren, trobantlosi duas ó tres pistolas, y entre ellas la ab quina havian engegat el tret. Dits subjectes foren tancats á la presó á disposició del Jutjat d' instrucció.

La nit del dimars els amichs de lo dels altres feren una visita á la facina, ó fabrica d' esperits, de Don Joan Magriñá, enportantse alguns objectes de bronze, coure y altres metalls, avaluats, segons s' ns diu, en unas 600 pessetas.

No sabem si á consecuencia d' aquest fet ó á altra cosa, la nit del següent dimecres hi hagué molt tragi de sometent y guardia civil.

Dimecres d' aquesta setmana estigueren en nostra vila uns senyors enginyers alemanys quins son els que han de construir la Gental electrica en projecte que s' ha de aixecar á Vilanova, y que en automovil recorrian la línia que ha de seguir el cable transmissor de forsa motriu y llumínica á las poblacions que vulguin utilitzar-la en nostra comarca.

Se veu que la cosa va de serio y més depressa de lo que 's creya.

Avuy s' inaugura la temporada teatral del Teatre Romea de Barcelona, quina funció inaugural es cada any d' homenatge á Frederich Soler (Pitarra), representantse una obra del fundador del Teatre catalá, que enguany es el drama *Lo ferrer de tall*; estrenantshi després, ja ve fentse d' uns quants anys, un saynete del celebrat saineter, nostre company en Ramon Ramon y Vidales. El que s' estrena avuy porta per títol *Jillums de sabater*, y com tots els seus es de costums vilatanas.

Celebrarem que 'l nou sainet de nostre amich obtinga forsa éxit.

La colla «Novells Sardanistas Vendrellenchs» que pendrà part en el Concurs de sardanistas que se celebrarà demá á Tarragona, está composta de las senyoretas Joaneta Marmotan, María Vidal, Regina Ramon, María Lleó y Sofia Horts y dels joves Joseph Aleu, Manel Trayner, Joseph Calbó, Jaume Lleó y Marian Gibert.

El senyor Aleu actuará de cap de colla.

Nostre bon amich en Pere Redón, regidor federal del Ajuntament de Tarragona, qui ab motiu d' una discussió tinguda en sessió borrascosa, ab l' Alcalde d' aquella ciutat, fou empresonat divendres de la setmana passada, ha sigut ja posat en llibertat.

Felicitem de tot cor al amich senyor Redón.

El digne Quefe de Correus y Telégrafos d' aquesta vila, nostre particular amich senyor Lopez Cerón, ens participa que desde 'l dia primer del pròxim mes d' Octubre, el franqueig de las cartas dirigidas á paissos firmants del Conveni de Washington, revisat á Roma, serà de 25 céntims pels 20 primers grams de pes, y de 15 céntims per cada 20 grams ó fracció de 20 grams d' excés.

Nostre amich d' aquesta vila en Miguel Costa, ha sigut nomenat individu del Jurat del Concurs de sardanistas de Tarragona.

Diumenge passat va esser el darrer dia de expedició de bitllets d' anada y tornada desde varias estacions á la vehina de Sant Vicens, pera anar á pendre banys á la platja de Comarruga.

Durant la temporada de banys d' enguany, en la estació de nostra vila s' han despatxat pera la de Sant Vicens 5.014 de dits bitllets d' anada y tornada á preus reduits.

El pròxim primer d' Octubre s' obriran de nou las classes en el Colegi Ibèrich, que dirigeix la profesora Donya M. Ana Guimerá de Folch.

Demá comensarán á Tarragona las festas que anyalment dedica la ciutat en honor de sa excelsa Patrona Santa Tecla. El programa de festas es variat, haventhi diversions per tots els gustos, tant en festetjos populars com públics y de societat.

Pera procurar la concurrencia á ditas festas, la compenya dels ferro-carrils de M. á Z. y A. ha establert un servey extraordinari ab bitllets d' anada y tornada á preus reduits, desde varias estacions á la de Tarragona, entre ellas la de nostra vila.

La Biblioteca popular «L' Avenç», ha publicat el volum 70, que conté una colecció de bonichs quadrats aplegats baix el títol de *Crisólides*, dels que n' es autor el conegut escriptor geroní Prudenci Bertrana.

Forma un volum de 90 planas, y com tots els de la esmentada Biblioteca, se ven en aquesta vila al preu de 50 céntims, en la impremta de nostre setmanari.

Ha reparegut, després d' una llarga suspensió voluntaria, el setmanari *El Federalista*, porta-veu del partit federal de Catalunya.

Saludem ab goig la reaparició del antich periódich federal, desitjantli forsa anys de vida pera poguer defensar els ideals federalistas, que encarnan la autonomia.

Refrá estiragassat.

Diu que á la taula y al llit
s' ha d' anar al primer crit;
pero á la taula, aixó sí,
l' *Aigua Xala* prop del ví.

La trobareu de venda en la Confiteria de cal Pau Mata, carrer Alt, 13.

Remitit

Sr Director de EL BAIX PENADÉS.

Present.

Molt Sr. meu: Li agreiria se servís insertar en el periódich de sa digna direcció lo següent escrit.

R Puig.

Al Fiscal de S. M.

Ilustrísimo señor: Hace tiempo existe en esta localidad un periodicocho donde se estampan la mar de barbaridades á ciencia y paciencia de la literatura, de la gramática y de los honrados vecinos de la población.

Sin ir más lejos en el número de 14 del actual se atreve cierto sujeto á molestar la atención de V. S. para demostrar que tratándose de presupuestos y cuentas me le sus cuatro patas á la galleda, como decimos en Cataluña.

Perdónele Ilustre señor, y compadézcale. El pobre diablo cree haber puesto una pica en Flandes denunciando á V. S. que en el presupuesto ordinario de la cárcel del partido para 1906 no constan los créditos pendientes de cobro de ejercicios anteriores, y no sabe el desdichado que ni en el de 1906 ni en ningún otro presupuesto carcelario constan tales créditos, por la sencilla razón de que no deben constar...

Pero sus conocimientos no llegan á tanto, y proponiéndose infamar el nombre de un ex-alcalde no ha hecho más que demostrar por la milésima vez su ignorancia, su mala fé manifesta y su falta absoluta de sintaxis, de prosodia y de ortografía.

Sobre tales extremos, I. Sr., llamo la atención de V. S. para que, si el código penal lo permite, se digne castigar á dicho fulano con la pena de cabestro perpétuo.

Secció Oficial

Plassa Mercat.

Recaudació obtinguda en la Plassa Mercat desde 'l dia 14 al 20 inclusiv del mes de Sebre: 73'15 pesetas.

Registre Civil.

Inscripcions verificadas desde 'l dia 14 al 20 del corrent mes.

Naixements.—Homes, 0. Donas, 0.

Defuncions.—Magdalena Nin Bó, de 26 anys; María Calaf Mestres, de 77 anys y Agna Socías Sans, de 65 anys.

Matrimonis.—Cap.

IMPREMTA RAMON GERMANS Y NEBOT.—VENDRELL.

Está pera sortir

La Merienda Fraternal

xistosíssim sainet satírich

d' en SANTIAGO RUSIÑOL

Se trobará de venda en la impremta de nostre setmanari.—Preu: 1 Pta.

ANUNCIS

MAQUINAS DE CUSIR Y DE FER MITJA

Venda, compra, cambi y arreglo de tota classe
 marca y sistema

Salvador Torras

Mecànich establert desde l' any 1882

Singer, Wertheim, Pfaff, Nauman y demás sistemas
 pera tota industria, desde 8 duros
 PAGADERS EN TRES PLASSOS, DE MES A MES CADA UN

VENDA DE MAQUINAS DE FER MITJA dels modelos mes moderns
 Desde 30 duros — Venda á plassos y sens fiador

Aquesta casa proporciona treball á sos clients. — El propi senyor Torras passa per aquesta vila del 15 al 16 de cada mes. — Per los recados urgents dirigir-se als recalers de aquesta vila á Barcelona.

Dirigir-se: Carrer dels Banys Nous, número 16.—BARCELONA

Pera encàrrechs, dirigir-se á *Catal Camadas*, botiga de Novetats pera senyora, ahont s' hi trobará dipòsit d' aquesta casa

J. Espinás S. en C.
 Fábrica de abonos Químich-Orgánichs. Rambla del Centre, 37.
 BARCELONA

GUANO ESPINAS Químich-Orgánich

Composició especial y única aplicable á tots els cultius
 Premiat ab medalla d' or en 1901. — Institut Agricol Catalá de Sant Isidro
 Abonos orgánichs de tota classe **alta graduació** ó **Fosfat de cals soluble, especial**
 Superfosfats, Sulfat de Amoniach, Nitrats, etc. **Productes anticriptogámichs**
 De venda en totes parts
 Se envian catálechs gratis als senyors que ho sollicitin.

FABRICA DE GUANOS
 Primeras materias per abonos
 GUANOS ESPECIALES
 pera vinyas y cereals

Anton Trillas

Carrer de Montserrat. - VENDRELL

Màquines de cusir PFAFF

las mellors pera familias, costureras, sastres, sabalets, etc.

Las máquinas **Pfaff** estan proveidas de las melloras més recents.

Demaneu catálechs ilustrats

Dipòsit de las máquinas pera cusir "PFAFF" en la casa

Tomás Junyent

Corribia, núm. 29, BARCELONA

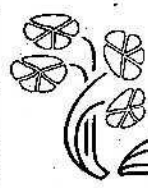
Pere Simó Romeu

Cirurjiá-Dentista

Extracció de caixals y arrels sens dolor

Curació de las enfermetats de la boca, empastes y orificacions. Colocació de dens y dentaduras postissas montadas al or, platino, cauchú etc. á preus sumament baratos.

Carrer de la Baixada, número 9

Ramon Germans y Nebot

IMPRESSORS

Impresions de totas classes pera la Industria y Comerç com son facturas, papé y sobres timbrats, targetas, memorandums, talonaris, circulars, etc. Periòdichs, Reglaments, Obras y demás treballs.

Plassa Pi Margall, número 2

Aigua XALA

miner-medicinal. Analisada, autorisada y garantida
 La més rica, Natural, ALCALINA, BICARBONATADA, SÓDICA, TERMAL, apropiada pera las afeccions del fetje, melsa, ventrell, diabetes reumatisme y parálisis.

SUPERIOR AIGUA DE TAULA

Demanis á farmacias y punts de venda d' Aigües minerals.

Representant: Ramón Vallés. Carrer de Santa Agna, 34, VENDRELL